

God klasseledelse styrker relationen til konfirmanderne

Af Stinna Ahrenst, religionspædagogisk konsulent i Roskilde Stift, sognepræst og timelærer på Pastoralseminariet, Kbh.

I en undervisningssituation er det underviseren, der skal lede og ikke deltagerne, og som underviser er det afgørende at blive god til klasseledelse for at skabe en vellykket undervisning. Denne artikel beskriver forskellige greb, der kan hjælpe klasseledelsen godt på vej.

»Må vi godt selv bestemme, hvor vi skal sidde i dag?« spørger konfirmanderne mig næsten hver gang, vi ses. Og hver gang svarer jeg: »Nej, I sidder, hvor I altid plejer at sidde«. Konfirmanderne sætter sig på deres pladser, og vi kan gå i gang.

Der er mange definitioner af klasseledelse. En af dem lyder sådan her: »Klasseledelse bety-

der, at underviseren leder undervisningen. Der sættes klare mål for undervisningen, og underviseren gennemfører lektionen uden forstyrrende uro.«

Uro og apati er whistleblowers

Eksemplet ovenfor viser det, der måske virker næsten banalt – at det er underviseren og ikke deltagerne, der skal lede undervisningen, men det er ikke altid en selvfølge. Uro og kaos kan præge undervisningen, eller en apatisk stemning kan have bredt sig i lokalet, så det ikke er til at hive et ord ud af nogen. Både uro og apati er whistleblowers og tegn på, at klasseledelsen halter, og at der skal sættes ind for at skabe et bedre læringsmiljø.

Klasseledelse er et sæt spilleregler, der danner rammerne om undervisningen. Det er underviseren, der laver den didaktiske planlægning:

Hvad deltagerne skal gøre, hvordan de skal gøre det, hvornår de skal gøre det, og hvad der skal ske, hvis de ikke gør det. Klasseledelse er den tydelige og klare kommunikation mellem underviser og deltagere, der sikrer, at planerne bliver ført ud i livet. Man kan med fordel inddrage konfirmanderne i at lave reglerne, men i sidste ende er det underviserens ansvar og afgørelse, hvilke regler der gælder.

»Både uro og apati er whistleblowers og tegn på, at klasseledelsen halter, og at der skal sættes ind for at skabe et bedre læringsmiljø.«

Hvordan gør man det så?

Der er mange parametre, der spiller ind i forhold til god klasseledelse. Eksemplet ovenfor viser nogle af dem: Vigtigheden af de faste rutiner og rammer, der er altafgørende for en god og tryk undervisningssituation (se fx: <https://www.youtube.com/watch?v=16e3RMIFikg>). For konfirmanderne er det hele jo nyt, og de har brug for tydelige rammer om, hvordan tingene fungerer her, hvor de er nu. Bordopstilling, pausetid, brug af mobiltelefon, stillesignaler, række hånden op, når man vil spørge og svare, rutiner for skift i undervisningen osv. Alt sammen regler, der skal etableres, før man kan undervise.

Men rammer er også den didaktiske opbygning af de to ugentlige lektioner. Det er godt at bygge undervisningen op med samme rækkefølge hver gang og skrive programmet op på tavlen og gennemgå det som indledning. Så ved alle, hvad der skal foregå, og hvor langt man er i programmet i løbet af lektionerne. Det giver ro på og overskud til at deltage, også hvis man gør det samme hver gang: Fx kan man begynde i kirken med en andagt, der er bygget ens op fra gang til gang. Tilbage i konfirmandstuen har underviseren et oplæg, derefter arbejder konfirmanderne, så har man en øvelse, og til slut skal konfirmanderne måske fremlægge for hinanden eller lave noget kreativt.

Tryghed og relationer

Et trygt og rart undervisningsmiljø med lige deltagelse af alle er et andet parameter for god klasseledelse. Et trygt undervisningsmiljø får man ved at opbygge en god relation til konfirmanderne, og vigtige ingredienser er humor, sårbarhed, relationsskabende aktiviteter, faste rammer, åbenhed for spørgsmål, dialog og medindflydelse for konfirmanderne (se: <https://www.youtube.com/watch?v=4nHlMqd59QU>).

Variation og inddragelse

Det er meget vigtigt at variere sine undervisningsmetoder med konfirmanderne. Man må vælge undervisningsmetoder, der inddrager konfirmandernes livsverden, spørgsmål og svar i sin undervisning. Hvis konfirmanderne fornemmer, at undervisningen er relevant for deres liv, og at underviseren gerne vil inddrage dem og høre deres bidrag til et emne, øger man deres motivation til at deltage i undervisningen. Det forudsætter, at man som underviser kan lave sin didaktiske planlægning ved at inddrage dialogmetoder i undervisningen, så konfirmanderne også kommer til orde. Når man selv får lov at formulere sig, sidder stoffet også bedre fast, og man har faktisk lært noget den dag (se: <https://www.youtube.com/watch?v=fc7J-gBoDiOA&t=397s>). Når man vælger dialogiske metoder, bliver konfirmanderne hørt, og det mindsker også den modstand, der kan forekomme blandt nogle konfirmander mod alt det med Gud og kirke.

Variation i undervisningsmetoderne minimerer i betragtelig grad forekomsten af både apati og uro. Konfirmanderne har energi i deres kroppe, og for længe stillesiddende lytten til en underviser, der taler, giver sig udtryk i apati, så underviseren ikke får de svar, man spørger efter, eller uro, så underviseren ikke kan få ørenlyd. Det optimale er en vekslen mellem forskellige undervisningsrum (konfirmandstue, kirkerum og udendørs) og mellem forskellige metoder med inddragelse og dialog.

Klasseledelse er noget af det vigtigste at blive god til, når man skal undervise. Ledelsen af deltagerne, af rummet og af undervisningen er fundamentet, og når det er på plads, er det både sjovt og meningsfuldt at undervise.

*»Variation i undervisningsmetoderne
minimerer i betragtelig grad forekom-
sten af både apati og uro.«*

Litteratur

Bergkastet m.fl.: Relationsorienteret klasseledelse. Dafolo

- https://emu.dk/sites/default/files/2019-10/Vidensnotat%20-%20klasseledelse_GRUD2.pdf
- <https://www.uvm.dk/folkeskolen/laering-og-laeringsmiljoe/ro-og-klasseledelse/om-ro-og-klasseledelse>

Google klasseledelse – der ligger mange gode eksempler på vellykket klasseledelse